

Programul “Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor”
finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021

APELUL NR. 4 “DEZVOLTARE LOCALĂ”

- *APEL DESCHIS DE PROPUNERI DE PROIECTE* -

Lansat la data de: 10 septembrie 2019

Termen limită de depunere a proiectelor: 18 decembrie 2019

BUCUREȘTI, 2019

CUPRINS

1. Informații generale despre Program	2
2. Apelul de propuneri de proiecte „Dezvoltare locală”	3
2.1 Rezultate așteptate.....	5
2.2 Alocarea financiară.....	7
2.3 Rata grantului și cofinanțarea privată	7
2.4 Durata proiectului și perioada de implementare	7
2.5 Promotori de proiecte eligibili	7
2.6 Parteneri eligibili	8
2.7 Eligibilitatea grupurilor țintă și a beneficiarilor.....	11
2.8 Activități eligibile	12
2.9 Costuri eligibile	14
2.10 Costuri neeligibile	16
2.11 Durabilitatea proiectului.....	16
3. Verificarea, evaluarea, selecția și contractarea proiectelor	17
3.1 Verificarea formală	17
3.2 Evaluarea de conținut.....	20
3.3 Selecția și aprobarea proiectelor	25
3.4 Informarea aplicanților	25
3.5 Procedura de contestații.....	25
3.6 Contractarea proiectelor	25
3.7 Sistemul de raportare și de plată.....	26
4. Pregătirea și transmiterea propunerii de proiect	26
4.1 Servicii help-desk și seminarii informative	26
4.2 Completarea dosarului	27
4.3 Transmiterea propunerii de proiect.....	27
5. Alte informații utile	28

Preambul

Prezentul document își propune să furnizeze potențialilor aplicanți (Promotori de Proiecte - PP) informațiile necesare privind apelul deschis de propuneri de proiecte "Dezvoltare locală", apel lansat în data de **10 septembrie 2019**, de **Fondul Român de Dezvoltare Socială (FRDS)**, în cadrul Programului „**Dezvoltare locală, combaterea sărăciei și creșterea incluziunii romilor**” (numit în continuare Program).

Vă recomandăm ca, **înainte de a începe completarea cererii de finanțare, să vă asigurați că ați parcurs toate informațiile prezentate în acest document și în Ghidul aplicantului și că ați înțeles aspectele legate de specificul proiectelor finanțate din Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021 și de modul lor de implementare¹.**

1. Informații generale despre Program

Programul este finanțat prin intermediul Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021 și este implementat de FRDS (în calitate de Operator de Program - OP) în parteneriat cu Asociația Norvegiană a Autorităților Locale și Regionale (KS), în calitate de Partener de Program din partea Donatorilor, și cu Consiliul European (CoE), în calitate de Organizație Internațională Parteneră.

Obiectivele Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021 sunt de a contribui la reducerea disparităților economice și sociale în Spațiul Economic European și la consolidarea relațiilor bilaterale dintre statele donatoare (Islanda, Liechtenstein și Norvegia) și statele beneficiare, prin finanțarea a cinci sectoare prioritare:

- 1) Inovare, cercetare, educație și competitivitate
- 2) Incluziune socială, ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și reducerea sărăciei
- 3) Mediu, energie, schimbări climatice și economia cu emisii reduse de carbon
- 4) Cultură, societatea civilă, bună guvernare și drepturi fundamentale
- 5) Justiție și afaceri interne

Programul acoperă 5 din cele 23 de arii de program vizate de Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021, respectiv:

- Aria nr. 7 Incluziunea și abilitarea romilor
- Aria nr. 8 Copii și tineri aflați în situații de risc
- Aria nr. 10 Dezvoltarea locală și reducerea sărăciei
- Aria nr. 16 Bună guvernare, instituții responsabile, transparență
- Aria nr. 17 Drepturile Omului - Implementare la nivel național

Obiectivul general al programului este de a contribui activ la întărirea coeziunii economice și sociale la nivel național și local, în România, și la întărirea relațiilor bilaterale cu statele donatoare. În acest sens, OP facilitează și încurajează stabilirea de parteneriate pentru schimb de experiență și de bune practici între entități din România și statele donatoare, Islanda, Liechtenstein și Norvegia.

Programul are o valoare totală de **82.352.941 Euro** din care:

- 25.000.000 Euro finanțare prin Granturile SEE 2014-2021
- 45.000.000 Euro finanțare prin Granturile Norvegiene 2014-2021
- 12.352.941 Euro finanțare prin intermediul bugetului de stat (15% co-finanțare)

¹ O listă indicativă a documentelor care pot fi consultate este prezentată la sfârșitul acestui text de apel, precum și adresele paginilor web unde se găsesc aceste documente.

Pe parcursul implementării programului, se urmărește respectarea în cel mai înalt grad a principiilor legate de cost-eficiență, transparență și responsabilitate în gestiunea fondurilor, precum și respectarea principiilor care vizează buna guvernare, durabilitatea rezultatelor, asigurarea egalității de șanse și a celei de gen. Toate proiectele vor aplica valorile și principiile fundamentale promovate de Uniunea Europeană și Consiliul Europei (*de exemplu, respectul pentru demnitatea umană, libertate, democrație, egalitate, respectarea statului de drept și a drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor aparținând minorităților etc.*). Programul se va derula cu respectarea legislației aplicabile la nivel național și al Uniunii Europene, precum și a regulilor specifice, aplicabile Mecanismelor Financiare SEE și Norvegian 2014-2021.

2. Apelul de propuneri de proiecte „Dezvoltare locală”

Prezentul apel de propuneri de proiecte se încadrează în **aria de program nr. 10 „Dezvoltare locală și reducerea sărăciei”**.

Obiectivul general al prezentului apel este de a oferi suport pentru implementarea unor măsuri de dezvoltare locală, la nivel local, județean, micro sau macro-regional², care să contribuie la creșterea accesului grupurilor dezavantajate la servicii sociale, precum și la creșterea nivelului de satisfacție a acestor grupuri cu privire la calitatea acestora.

În accepțiunea programului Dezvoltare locală, termenul de **servicii sociale** este folosit în sens larg și include măsuri de prevenire și combatere a sărăciei și a riscului de excluziune socială adresate grupurilor vulnerabile, măsuri dezvoltate în următoarele domenii:

- asistență socială,
- educație,
- sănătate,
- ocupare,
- locuire.

Toate măsurile și acțiunile propuse în aplicația de proiecte vor trebui:

- să contribuie la atingerea obiectivului general al proiectului;
- să fie adaptate condițiilor specifice la nivel local, județean sau micro-/macroregional, în funcție de specific;
- să fie în concordanță cu prevederile documentelor strategice naționale și europene în domeniul incluziunii sociale și reducerii sărăciei;
- să fie dezvoltate într-o manieră participativă și integrată, pentru a genera rezultatele așteptate la nivelul beneficiarilor finali³, atât în timpul implementării proiectului, cât și în perioade de sustenabilitate și post-sustenabilitate, cât și pe termen lung (în funcție de dimensiunea și complexitatea proiectului).

Vor fi finanțate prioritar acele proiecte care vor demonstra că activitățile/ serviciile propuse pentru/ în susținerea grupurilor dezavantajate eligibile:

- **sunt necesare** (răspund unor **nevoi reale** ale acestora, **au fost identificate participativ** și sunt justificate corespunzător);

² În accepțiunea prezentului apel, proiectele sunt clasificate astfel în funcție de aria geografică de desfășurare: (1) **nivel local** - proiect implementat într-o singură unitate administrativ-teritorială; (2) **nivel județean** - proiect implementat în minim două UAT din interiorul aceluiași județ; (3) **nivel micro-regional** - proiect implementat în minim două județe aflate în aceeași regiune de dezvoltare și (4) **nivel macro-regional** - proiect implementat în minim două județe aflate în regiuni de dezvoltare diferite.

³ Beneficiarii finali sunt persoane și/sau grupuri care vor beneficia pe termen lung de pe urma acțiunii proiectului (în acest caz, persoanele care fac parte din grupurile țintă ale proiectului).

- identifică **problematici comune la nivel local, județean, micro sau macro-regional**, care sunt adresate prin intervenții/ acțiuni/ măsuri puse în practică în localități/ zone/ comunități care sunt parte a unor unități administrativ-teritoriale cu o populație mai mică de 20 000 de locuitori (conform datelor reactualizate existente la nivelul Institutului Național de Statistică sau la Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date, atât în mediul urban, cât și în mediul rural) și vor fi dedicate grupurilor vulnerabile;
- propun intervenții/ acțiuni/ măsuri incluse în **planurile de dezvoltare locală și/ sau alte strategii locale/ planuri adoptate la nivel local/ județean**; presupun **o abordare integrată⁴ a nevoilor persoanei/ familiei/ grupului defavorizat**, în relație cu situația socio-economică, starea de sănătate, nivelul de educație și mediul social de viață al acestora incluzând acțiuni/ activități care vor viza cel puțin două din cele cinci domenii de interes menționate anterior (social, educație, sănătate, ocupare și locuire);
- au un anumit **grad de inovație în raport cu serviciile existente** și disponibile/ accesibile pentru grupurile țintă respective sau propun replicarea/ adaptarea unor exemple de bună practică deja recunoscute la nivel național/ european;
- conduc la **creșterea numărului de persoane care au acces la servicii** (prin înființare de noi servicii și/ sau dezvoltarea/ diversificarea celor existente) și/ sau la **creșterea calității serviciilor disponibile** în domeniile respective;
- contribuie la **dezvoltarea capacității autorităților publice și/ sau a furnizorilor privați de servicii sociale/ organizații active** și cu experiență în domeniu de a lucra cu grupurile vulnerabile/ dezavantajate⁵ și de a furniza servicii pentru acestea.

Apelul vizează intervenții/ acțiuni/ activități care se desfășoară în și sunt dedicate grupurilor vulnerabile care provin din localități ce fac parte din unități administrativ-teritoriale cu populație mai mică de 20.000 de locuitori, conform datelor actualizate existente la nivelul Institutului Național de Statistică sau a Direcției pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date, atât din mediul rural, cât și din mediul urban.

Toate măsurile și acțiunile propuse în cererile de finanțare trebuie să contribuie la realizarea obiectivului general al apelului, să fie adaptate condițiilor specifice de la nivel local, județean sau micro/ macro-regional, după caz, să aibă în vedere prevederile documentelor strategice europene și naționale în domeniul incluziunii sociale și reducerii sărăciei, să fie dezvoltate într-o manieră participativă și integrată cu scopul de a produce rezultate concrete la nivelul beneficiarilor finali, atât pe durata de derulare și de sustenabilitate a proiectului, cât și pe termen lung (în funcție de dimensiunea și complexitatea proiectului).

Proiectele care se adresează unor comunități dezavantajate (localități din cadrul UAT-urilor în care procentul persoanelor aparținând minorității rome atinge pragul de 20%) vor fi punctate suplimentar prin grila de evaluare. Procentul minim de 20% al populației rome poate fi atestat prin date statistice din studii relevante și/ sau statistici elaborate de PP sau parteneri în baza autoidentificării, date din inventarieri realizate de mediatori sanitari etc, coroborate cu populația totală a UAT-ului respectiv.

Prezentul apel încurajează respectarea **principiului non-segregării**, în sensul că vor viza în mod activ eliminarea sau, cel puțin reducerea substanțială a numărului de așezări segregate, așa cum a fost definit în „Guidance for Member States on the use of European Structural and Investment

⁴ Conform art. 5, litera p. a Legii asistenței sociale nr. 292/ 2011, „pentru asigurarea întregului potențial de funcționare socială a persoanei ca membru deplin al familiei, comunității și societății, serviciile sociale trebuie corelate cu toate nevoile beneficiarului și **acordate integrat** cu o gamă largă de măsuri și servicii din domeniul economic, educațional, de sănătate, cultural etc.”

⁵ Conform legii asistenței sociale nr. 292/ 2011, prin grup vulnerabil se înțelege: „persoane sau familii care sunt în risc de a-și pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai din cauza unor situații de boală, dizabilitate, sărăcie, dependență de droguri sau de alcool ori a altor situații care conduc la vulnerabilitate economică și social”.

Funds in tackling educational and spatial segregation⁶". Proiectele vor respecta principiul non-segregării în sensul că finanțarea nerambursabilă nu va putea fi folosită pentru crearea de servicii noi, segregate, sau pentru dezvoltarea/ întreținerea celor deja segregate, în sensul separării/ izolării grupului țintă vulnerabil de restul comunității, cu excepția situațiilor în care propunerea de proiect demonstrează că măsurile de desegregare nu sunt posibile din motive obiective, iar activitățile propuse, de îmbunătățire a serviciilor sociale sunt însoțite de măsuri care vor duce la crearea sau întărirea relației dintre grupul vulnerabil și restul comunității.

2.1 Rezultate așteptate

Prezentul apel de propuneri de proiecte se încadrează în **aria de program nr. 10 „Dezvoltare locală și reducerea sărăciei”**.

Se așteaptă ca proiectele finanțate în cadrul apelului „Dezvoltare locală” să contribuie la realizarea următoarelor rezultate:

Număr	Rezultate așteptate ale programului	Indicator	Unitate de măsură	Sursă de verificare	Valoare țintă la nivel de program	Valoare țintă la nivel de apel
Outcome 7 4 ⁸	Creșterea utilizării serviciilor sociale de către grupurile defavorizate	Număr de persoane din grupuri vulnerabile care primesc servicii sociale personalizate (pe parcursul implementării proiectelor, datele vor fi raportate dezagregat, în funcție de apartenența la etnia romă și gen).	Număr	Înregistrări PP	15.000	5.000
		Nivelul de satisfacție în raport cu serviciile furnizate	Scală 1-10	Rezultate culese de PP prin studii/ sondaje de opinie	6,5	6,5
Output ⁹ 4.1	Modele de intervenție în lucrul cu grupurile vulnerabile	Număr de modele de intervenție aplicate în lucrul cu grupurile vulnerabile	Număr	Înregistrări PP	5	5
Output 4.2	Servicii sociale furnizate pentru persoane din grupurile vulnerabile la nivel local	Număr de orașe/ comune/ localități în care au fost furnizate servicii sociale	Număr	Înregistrări PP	200	140
Outcome activități bilaterale 10	Creșterea colaborării între entitățile din Statul Beneficiar și	Nivelul de încredere între entitățile care cooperează în Statul Beneficiar și Statele Donatoare	Scală 1-7	Rezultate culese de PP prin studii /sondaje de opinie	≥ 4,5, creștere față de valoarea de bază	-

⁶ Documentul poate fi consultat la adresa

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/thematic_guidance_fiche_segreati_on_en.pdf

⁷ Efecte ale unei intervenții, pe termen scurt sau mediu, asupra grupurilor țintă sau asupra beneficiarilor finali.

⁸ Contribuția proiectului la acest rezultat al programului/apelului este obligatorie.

⁹ Produse/ bunuri de capital și servicii furnizate grupului țintă.

¹⁰ Aplicabil în cazul în care PP are ca partener de proiect o entitate din Norvegia.

	cele din Statele Donatoare implicate în program	Ponderea organizațiilor cooperante care aplică cunoștințele dobândite din parteneriatul bilateral	Procent	Rezultate culese de PP prin studii/ sondaje de opinie	60%	-
		Numărul scrisorilor de intenție privind o viitoare colaborare	Număr	Înregistrări PP	25	-
Output 1 activități bilaterale	Schimburi ¹¹ între entitățile din Statul Beneficiar și entități din Statele Donatoare sprijinite	Număr de participanți ¹² la schimburi din Statul Beneficiar	Număr	Lista de participanți	200	-
Output 2 activități bilaterale	Schimburi profesionale cu reprezentanți ai entităților relevante din România și din Statele Donatoare sprijinite	Număr de participanți la schimburi din Statele Donatoare	Număr	Lista de participanți	30	-

PP va avea în vedere faptul că proiectul trebuie să aibă un raport satisfăcător între rezultatele preconizate și costurile estimate, acest raport luându-se în calcul la evaluarea proiectului, în cadrul criteriului Eficiență economică și sustenabilitate. În acest sens, contribuția proiectului la atingerea rezultatelor așteptate trebuie să fie proporțională cu suma solicitată.

Numărul minim de beneficiari aparținând grupurilor dezavantajate primare care beneficiază de servicii sociale, definite în sensul larg al programului de Dezvoltare locală, la nivelul unui proiect este de **250 de persoane**¹³. **Proiectele care vizează, în mod exclusiv, ca beneficiari primari persoane cu dizabilități, victime ale abuzului și violenței domestice sau persoane vârstnice, respectiv persoane cu boli grave în fază terminală sunt exceptate de la prevederea de mai sus, valoarea grupului țintă putând fi mai scăzută**, cu condiția ca PP să probeze eficiența costurilor prevăzute. În acest sens criteriul de eligibilitate aferent (minimum 250 beneficiari aparținând grupurilor dezavantajate primare) nu va fi aplicat.

În determinarea numărului de beneficiari, se recomandă ca PP să țină cont de numărul și complexitatea intervențiilor, de tipul/ complexitatea și durata intervenției pentru același beneficiar, de impactul preconizat al intervențiilor, în corelație cu bugetul solicitat și cu contribuția la rezultatele așteptate ale programului.

Informații privind metodologia de măsurare a indicatorilor de rezultat la nivel de program sunt prezentate în Ghidul aplicantului.

¹¹ A se vedea prevederile Ghidului OMF "Indicatori de bază 2014-2021" privind programele/activitățile considerate "schimburi". <https://eeagrants.org/Media/Files/Toolbox/Toolbox-2014-2021/EEA-and-Norway-Grants-Core-Indicator-Guidance>

¹² Un angajat al unei entități din Statul Beneficiar care a participat la programe / activități de schimb de experiență între Statul Beneficiar și Statul Donator. Participanții trebuie să parcurgă întreg programul / întreaga activitate.

¹³ Având în vedere numărul estimat de beneficiari din grupuri dezavantajate care vor primi servicii sociale personalizate (15.000) și costul alocat prezentei arii prioritare, rezultă un cost mediu per beneficiar de 2.000 de Euro. Prin urmare, un proiect de 500.000 de Euro va avea un număr minim de 250 de beneficiari.

2.2 Alocarea financiară

În total, suma alocată acestui apel este de **10.090.640 Euro**, provenită din Granturile Norvegiene 2014-2021 (85%) și cofinanțare publică (15%).

Valoarea minimă a sumei care poate fi solicitată pentru implementarea unui proiect este de **500.000 Euro**, iar cea maximă este de **2.500.000 Euro**.

2.3 Rata grantului și cofinanțarea privată

Rata grantului va fi în mod normal 100% din cheltuielile eligibile ale proiectului, cu excepția cazului în care PP este o organizație neguvernamentală¹⁴ (ONG), când rata va fi de maximum 90% din cheltuielile eligibile ale proiectului (minimum 10% fiind asigurat de PP și/ sau de parteneri, în conformitate cu Acordul de parteneriat încheiat).

În conformitate cu articolul 1.6.1 (n) din Regulament, o organizație neguvernamentală este o entitate legală voluntară, non-profit și necomercială, independentă de entitățile locale, regionale, centrale, guvernamentale, partide politice și sindicate. Instituțiile religioase și partidele politice nu sunt considerate ONG-uri.

În conformitate cu Articolul 6.4.5 din Regulamentul privind implementarea Mecanismului Financiar Norvegian 2014-2021 (Regulament), pentru proiectele implementate de ONG-uri, este posibilă **contribuția în natură** sub formă de muncă voluntară. Această contribuție nu poate depăși 50% din cofinanțarea pe care trebuie să o asigure PP și/ sau partenerii (*pentru detalii suplimentare cu privire la baza de calcul a prețurilor unitare pentru munca voluntară se va consulta Ghidul aplicantului*). Restul contribuției este în bani.

Proiectele finanțate prin acest apel nu vor putea, sub nici o formă, să includă activități asimilabile ajutorului de stat și de minimis.

2.4 Durata proiectului și perioada de implementare

În stabilirea duratei proiectului, PP va ține cont de limitele stabilite în cadrul programului (*durata estimată a unui proiect, data maximă de finalizare a implementării proiectelor*), de aplicarea procedurilor de achiziții, de specificul sistemului de raportare și plată, dar și de aspectele individuale ale proiectului (*tipuri de activități, tipuri și nivel de costuri estimate etc.*).

Data maximă recomandată pentru finalizarea implementării proiectelor finanțate din program este 31 august 2023, iar durata recomandată a unui proiect este cuprinsă între 18 luni și 36 de luni.

2.5 Promotori de proiecte eligibili

În concordanță cu prevederile capitolului 2 – Eligibilitate, a Anexei II – Manual operațional, Aria de program 10, a Acordului de Program, în cadrul acestui apel de proiecte promotorii de proiecte eligibili sunt persoane juridice legal constituite în România, potrivit legislației românești aplicabile, respectiv:

1. **Organizații neguvernamentale**¹⁵ (ONG)
2. **Entități publice** (*de ex., autorități publice la nivel local, inclusiv agenții, structuri/ alte organisme aflate în subordinea/ coordonarea acestora și alte organisme publice cu atribuții în domeniul proiectului, instituții de învățământ*)

¹⁴ Conform art. 1.6.1 (n) din Regulamentul aplicabil, o organizație neguvernamentală este o entitate juridică, voluntară, non-profit, cu scop necomercial, independentă de administrația locală, regională și centrală, entități publice, partide politice și organizații comerciale. Instituțiile religioase și partidele politice nu sunt considerate ONG-uri.

¹⁵ În accepțiunea prezentului apel, un ONG este o entitate înființată ca persoană juridică în România, care îndeplinește condițiile din definiția menționată în nota de subsol anterioară.

3. Asociații ale autorităților locale¹⁶ .

PP eligibili pot depune o singură cerere de finanțare la acest apel de proiecte, în această calitate. Acest criteriu reprezintă un criteriu de eligibilitate; în cazul în care proiectul nu îndeplinește acest criteriu, va face obiectul unei clarificări suplimentare în cadrul etapei de verificare formală, când i se va solicita PP să aleagă care dintre proiectele depuse este păstrat și care este/ sunt retras(e).

La nivelul întregului program, același PP poate primi finanțare, în această calitate pentru maximum două proiecte¹⁷. Acest criteriu constituie criteriu de eligibilitate; în cazul în care PP – la momentul depunerii proiectului pe acest apel – a primit deja finanțare pentru două proiecte ca PP, aplicația pentru acest apel va fi automat exclusă.

Persoanele juridice aflate în una din următoarele situații nu au dreptul să primească un grant:

- *sunt în faliment, sunt intrate în administrarea unei autorități judiciare sau în curs de lichidare, și-au suspendat activitățile, sunt subiect al procedurilor vizând aceste aspecte sau sunt într-o situație similară ca urmare a aplicării unei proceduri similare prevăzute de legislația sau reglementările naționale în vigoare sau regulamente;*
- *sunt vinovate de grave erori profesionale dovedite prin orice mijloace pe care OP le poate justifica;*
- *nu și-au îndeplinit obligații referitoare la plata contribuțiilor la asigurările sociale sau la plata taxelor și impozitelor la bugetul de stat, în conformitate cu prevederile legale din țara în care sunt înregistrați;*
- *au făcut obiectul unei hotărâri definitive res judicata pentru fraudă, corupție, implicarea într-o organizație criminală sau orice altă activitate ilegală în detrimentul intereselor financiare, fără să existe dovezi că s-au luat în ultimii ani măsuri de corecție în aceste sens;*
- *au fost declarate a fi într-o situație gravă de nerespectare a obligațiilor contractuale privind procedurile de achiziție sau procedurile de acordare a finanțărilor;*
- *sunt subiect al unui conflict de interese cu organizații sau persoane direct sau indirect implicate în procedura de acordare a finanțărilor nerambursabile, indiferent de momentul la care OP constată acest lucru;*
- *sunt vinovate de distorsionări grave în procesul de transmitere a informațiilor solicitate de OP sau nu reușesc să furnizeze informații solicitate de acesta, indiferent de momentul la care survine această situație.*

De asemenea pentru a fi eligibili, promotorii de proiecte trebuie să aibă o minimă experiență anterioară privind implementarea unor proiecte în domeniul dezvoltării locale (de exemplu, în ultimii 5 ani, PP a coordonat ca partener sau ca promotor, proiecte în aria dezvoltării locale care au avut bugete cel puțin egale, în valoare agregată, cu bugetul propus în cadrul acestui proiect). În cazul în care proiectul nu îndeplinește acest criteriu, acesta va fi exclus în stadiul evaluării formale.

2.6 Parteneri eligibili

În cadrul acestui apel de proiecte, **parteneriatul între entități publice și organizații neguvernamentale este obligatoriu** și constituie criteriu de eligibilitate. În cazul în care proiectul nu îndeplinește acest criteriu, va fi exclus în etapa de verificare formală.

¹⁶ Sunt structuri asociative ale administrației publice locale constituite conform legii. În cadrul prezentului apel, asociațiile de autorități locale sunt asimilate entităților publice (nefiind independente de autorități, nu sunt considerate ONG-uri în sensul regulamentului aplicabil), motiv pentru care nu este necesar ca acestea să contribuie la finanțarea proiectului.

¹⁷ Proiectele depuse în cadrul schemei de granturi mici "Acces la finanțare" a Programului nu sunt luate în considerare la acest calcul.

Programul își propune să sprijine inițiativele de consolidare a cooperării la diferite niveluri între entitățile publice și societatea civilă, între entitățile din România și din Norvegia. Ca urmare, sunt încurajate parteneriatele cu entități din România și/ sau Norvegia și, în funcție de valoarea adăugată a parteneriatului, vor fi punctate suplimentar în Grila de evaluare.

Partenerii (din România și/ sau Norvegia) se vor implica activ și vor contribui efectiv la implementarea proiectului, împărțind același obiectiv cu PP. În acest sens, este necesar ca partenerii să aibă capacitatea de a acționa în domeniul proiectului, potrivit rolului asumat și în conformitate cu responsabilitățile legale sau statutul lor.

În concordanță cu prevederile capitolului 2 – Eligibilitate, a Anexei II – Manual operațional, Aria de program 10, a Acordului de Program, în cadrul acestui apel de proiecte sunt eligibile ca parteneri entități cu personalitate juridică, publice sau private, după cum urmează:

- (1) din România: entități publice, asociații ale autorităților locale¹⁸ (inclusiv asociații de dezvoltare intercomunitară), grupuri de acțiune locală (GAL) și organizații neguvernamentale non-profit înființate ca persoane juridice în România;
- 2) din Norvegia: orice entitate publică sau privată, cu caracter comercial sau necomercial, precum și organizații neguvernamentale înființate ca persoane juridice în Norvegia

Eligibilitatea partenerilor (persoana juridică, tipul organizației, statut etc.) va fi demonstrată cu documente legale la depunerea proiectului.

În cazul partenerilor din România, aceeași entitate poate fi partener de proiect în maxim două proiecte depuse în cadrul prezentului apel (în cazul în care a depus un proiect în calitate de PP, mai poate acționa ca partener într-un singur alt proiect). Acesta reprezintă criteriu de eligibilitate, respectarea acestuia fiind obligatorie. Dacă în timpul verificării formale se constată că criteriul de mai sus nu este îndeplinit, partenerului de proiect i se va solicita să aleagă care proiect/ proiecte va/ vor rămâne în competiție și care sunt retrase, cu toate consecințele asupra etapei de evaluare de conținut.

În momentul deciziei cu privire la proiectele participante, aplicanții trebuie să aibă în vedere regula conform căreia, la nivelul întregului program, o entitate poate primi finanțare (fie ca PP, fie ca partener) pentru maxim trei proiecte, depuse în cadrul diverselor scheme de finanțare¹⁹ (în aceste cazuri, acesta trebuie să dovedească că există capacitatea necesară pentru a implementa activitățile asumate cu resursele financiare, materiale și umane pe care le are la dispoziție).

Persoanele juridice aflate în una din următoarele situații nu au dreptul să dețină calitatea de parteneri în proiect:

- *sunt în faliment, sunt intrate în administrarea unei autorități judiciare sau în curs de lichidare, și-au suspendat activitățile, sunt subiect al procedurilor vizând aceste aspecte sau sunt într-o situație similară ca urmare a aplicării unei proceduri similare prevăzute de legislația sau reglementările naționale în vigoare sau regulamente;*
- *sunt vinovate de grave erori profesionale dovedite prin orice mijloace pe care OP le poate justifica;*
- *nu și-au îndeplinit obligații referitoare la plata contribuțiilor la asigurările sociale sau la plata taxelor și impozitelor la bugetul de stat, în conformitate cu prevederile legale din țara în care sunt înregistrați;*
- *au făcut obiectul unei hotărâri definitive res judicata pentru fraudă, corupție, implicarea într-o organizație criminală sau orice altă activitate ilegală în detrimentul intereselor financiare, fără să existe dovezi că s-au luat în ultimii ani măsuri de corecție în aceste sens;*

¹⁸ În accepțiunea prezentului apel, asociațiile autorităților locale îndeplinesc aceleași condiții ca ONG-urile definite anterior, cu excepția faptului că nu sunt independente de autoritățile locale, regionale sau centrale.

¹⁹ Proiectele depuse în cadrul Schemei de granturi mici „Acces la finanțare” nu vor fi luate în considerare

- *au fost declarate a fi într-o situație gravă de nerespectare a obligațiilor contractuale privind procedurile de achiziție sau procedurile de acordare a finanțărilor;*
- *sunt subiect al unui conflict de interese cu organizații sau persoane direct sau indirect implicate în procedura de acordare a finanțărilor nerambursabile, indiferent de momentul la care OP constată acest lucru;*
- *sunt vinovate de distorsionări grave în procesul de transmitere a informațiilor solicitate de OP sau nu reușesc să furnizeze informații solicitate de acesta, indiferent de momentul la care survine această situație.*

Selecția partenerilor

Crearea și implementarea relației dintre PP și partenerii de proiect va respecta legislația națională aplicabilă și a UE privind achizițiile publice, articolul 8.15 din Regulamente, precum și prevederile cap. V, art. 14 din OUG nr. 34/2017 aplicabil entităților publice din România.

Articolul 14 din OUG nr. 34/2017 prevede ca entitățile publice din România, care acționează ca PP, să aplice o procedură transparentă și nediscriminatorie de selecție a partenerului atunci când selectează o organizație neguvernamentală din România în calitate de partener de proiect. Metodologia de selecție trebuie elaborată de PP și aprobată de reprezentantul legal al PP. PP este în întregime responsabil de procesul de selecție a partenerului și va trebui să declare în scris OP faptul că a respectat prevederile legale aplicabile. Informațiile legate de documentele care trebuie transmise de PP în faza de contractare prin care se dovedește respectarea acestei cerințe vor furnizate în Ghidul aplicantului.

Acordul de parteneriat

PP va semna un *Acord de parteneriat* cu partenerii de proiect (modelul recomandat este furnizat în Ghidul aplicantului). Acordul de parteneriat trebuie să stabilească în mod clar rolurile și responsabilitățile părților, aranjamentele financiare între parteneri etc. (vezi art. 7.7 din Regulament). Acordul de parteneriat va fi depus în draft, ca anexă la cererea de finanțare, urmând ca acesta să fie definitivat și semnat de parteneri înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului.

În cazul în care, din motive obiective, PP nu poate semna un singur acord de parteneriat cu toți partenerii, se pot încheia acorduri distincte cu respectivii parteneri. În aceste situații, PP este responsabil pentru aducerea la cunoștința tuturor partenerilor a detaliilor legate de implementarea proiectului și de ceilalți parteneri (ex., identitatea acestora, rolul, atribuțiile și bugetul alocat fiecăruia etc).

În plus față de acordul de parteneriat, pentru partenerii din Norvegia, este necesară și o scrisoare de intenție (vezi modelul recomandat furnizat în Ghidul aplicantului).

Atât acordul(urile) de parteneriat (cu toți partenerii proiectului) cât și scrisoarea de intenție (în cazul partenerului din Norvegia) sunt obligatorii la depunerea proiectului și constituie criteriu de eligibilitate. Nedepunerea acestor documente va duce la respingerea proiectului.

Acordul de colaborare

În cazul în care în proiect vor fi implicate și alte entități care nu au statut de parteneri și nu au alocat un buget din grantul proiectului, dar sprijină derularea proiectului și vor fi implicați în implementare (spre exemplu, autorități ale administrației publice locale sau centrale, servicii publice deconcentrate, școli etc.), OP recomandă încheierea unui *Acord de colaborare*, fie înainte de depunerea aplicației (pentru a fi anexat cererii de finanțare), fie pe parcursul derulării proiectului, după identificarea acestora.

Acordul de colaborare este obligatoriu și va fi depus ca parte a aplicației, în cazul în care respectivele entități sunt beneficiare ale componentei de infrastructură/ construcții. Dacă acordul nu va fi depus pentru toți colaboratorii care se află în această situație, proiectul va fi respins.

Fonduri pentru relații bilaterale

În perioada de pregătire a propunerilor de proiect, OP poate oferi fonduri pentru organizarea de activități bilaterale cu scopul facilitării unor relații de parteneriat între entități din Norvegia și entitățile din România eligibile în cadrul apelului, respectiv al pregătirii și/ sau încheierii unui acord de parteneriat de proiect și elaborării efective, în comun, a cererii de finanțare/ proiectului. Pentru aceste finanțări, pot aplica atât parteneri din România, cât și parteneri norvegieni. Activitățile bilaterale pot fi organizate în Norvegia sau în România. Suma maximă ce poate fi solicitată este de 5.000 de Euro. Mai multe detalii privind modul de accesare a acestor fonduri se găsesc pe site-ul OP, la adresa: <http://www.frds.ro/>.

2.7 Eligibilitatea grupurilor țintă și a beneficiarilor

Grupurile țintă vizate de apel sunt formate din persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială.

Ca urmare, **grupuri țintă principale** sunt:

- Persoane vârstnice;
- Copii afectați de migrația părinților („copii singuri acasă”) și copii remigrați;
- Persoane cu dizabilități, inclusiv copii cu dizabilități și cu cerințe educaționale speciale (CES);
- Persoane care sunt/ au fost victime ale abuzului și violenței domestice și/ sau a violenței bazate pe gen;
- Persoane cu boli grave, în fază terminală;
- Familii vulnerabile²⁰ sau care includ persoane vulnerabile de genul:
 - Copii cu vârste cuprinse între 0-14 ani²¹;
 - Tineri cu vârste cuprinse între 15-24 ani, inclusiv tineri care nu urmează nici un program educațional sau de formare profesională (tineri NEETs)²²;
 - Șomeri și persoane inactive;
 - Persoane de etnie romă etc.
- Alte grupuri vulnerabile care se regăsesc/ sunt identificate în cadrul planurilor de acțiune locală sau altor documente similare adoptate la nivel local.

Proiectele depuse în cadrul acestui apel se vor adresa în mod obligatoriu nevoilor cel puțin unuia dintre grupurile țintă enumerate mai sus. Acest(e) grup(uri) vor fi identificate în mod clar în cadrul strategiilor locale de dezvoltare/ planuri de acțiune aprobate la nivel local (la o dată anterioară depunerii proiectului). Acesta este un criteriu de eligibilitate; neîndeplinirea acestuia va duce automat la respingerea proiectului.

În cazul proiectelor care abordează familiile vulnerabile ca întreg, acestea vor trebui să conțină măsuri și activități complementare pentru cel puțin două categorii de membri ai familiei respective (de exemplu, dacă este vorba despre o intervenție care își propune să sprijine șomeri și/ sau

²⁰ Prin familii vulnerabile se înțelege familii monoparentale, familii dezorganizate, familii cu statut socio-economic scăzut, familii afectate de migrație etc.

²¹ Copiii cu vârste cuprinse între 0-14 ani se pot găsi în următoarele stări de vulnerabilitate: se află în risc de abandon școlar/ părăsire timpurie a școlii sau au nevoie de sprijin pentru a fi menținuți în sistemul educațional, copii cu dizabilități, copii cu cerințe educative speciale, copii care provin din instituțiile de ocrotire, copii care provin din medii sociale defavorizate etc.

²² Tinerii din grupul țintă se pot găsi în următoarele stări de vulnerabilitate: se află în risc de abandon școlar/ părăsire timpurie a școlii, sau au nevoie de sprijin pentru a fi menținuți în sistemul educațional, tineri cu dizabilități și cu cerințe educative speciale, tineri care provin din instituțiile de ocrotire sau care provin din mediul rural, tineri care se pregătesc să acceseze piața muncii etc.

persoane inactice pentru calificare/ recalificare și angajare, se vor include activități/ servicii adresate copiilor sau persoanelor în vârstă care depind de îngrijirea acestora astfel încât persoana fără calificare/ loc de muncă să își poată urmări aceste obiective).

Pe lângă grupurile țintă principale, pot beneficia de activitățile proiectului și **grupuri țintă secundare**. De exemplu:

- Profesioniști și voluntari care lucrează cu grupuri vulnerabile sau interacționează cu aceștia (de exemplu: profesioniști și voluntari, personal didactic, personal și voluntari din sfera serviciilor sociale, polițiști, jandarmi, angajați ai autorităților locale etc.);
- Membrii familiei/ susținătorii beneficiarilor din grupurile țintă principale (ex., părinți, bunici, tutori/ reprezentanți legali etc.);
- Membri ai comunității din care fac parte grupurile țintă principale și care interacționează cu acestea (ex., copii și tineri/ părinți/ profesioniști din instituțiile de învățământ frecventate de membri ai grupului țintă, în care lucrează tinerii etc.);
- Alte categorii de persoane care pot contribui la creșterea impactului proiectului (angajatori, membri ai comunităților învecinate, reprezentanți ai autorităților publice etc.).

2.8 Activități eligibile

Exemple orientative de activități eligibile²³:

A. Activități principale

- Înființarea, dezvoltarea sau extinderea/ diversificarea/ modernizarea serviciilor de suport existente destinate persoanelor din grupuri vulnerabile bazate pe nevoile specifice ale acestora;
- Dezvoltarea unor noi modele de intervenție și bune practici în lucrul cu grupurile vulnerabile prin utilizarea unor metode participative de implicare a beneficiarilor acestora și a personalului din administrația publică locală/ județeană/ regională și din cadrul furnizorilor servicii (publici sau privați);
- Replicarea/ transferul unor modele de bune practici în lucrul cu grupurile vulnerabile.

A.1. Educație

- Servicii complexe pentru „copii rămași singuri” și/ sau copii remigrați și pentru familiile lor/ tutorii/ reprezentanții lor legali;
- Măsuri și servicii de suport pentru integrarea copiilor cu dizabilități, inclusiv a celor cu CES, în școlile de masă;
- Măsuri și servicii de educație timpurie, antepreșcolară, preșcolară destinată copiilor, respectiv servicii de educație parentală destinată părinților/ tutorilor/ reprezentanților legali ai acestora;
- Investiții în accesibilizarea fizică și informațională²⁴ instituțiilor de învățământ;
- Dezvoltarea unor metode inovative de intervenție și promovarea unor modele de bune practici (inclusiv prin folosirea instrumentelor IT) de lucru cu copii, adolescenți și tineri care tratează problemele specifice vârstei (cum ar fi fenomenul violenței, hărțuirii în mediul școlar, discriminarea, lipsa educației sexuale adecvate și a deprinderilor de viață

²³ Lista nu este exhaustivă.

²⁴ De exemplu măsuri de accesibilizare a paginilor de internet, achiziționarea/ dezvoltarea/ utilizarea de softuri sau aplicații asistive pentru persoane cu dizabilități, măsuri de asigurare a accesului la informații de interes public pentru persoanele cu dizabilități, inclusiv prin instruirea personalului în folosirea limbajului mimico-gestual etc.

independentă, dependențe – inclusiv dependența de telefon/ tabletă/ gadget-uri) prin acțiuni care să promoveze activități în aer liber, activități în grup, respectul față de natură, cetățenie digitală etc.);

A.2. Ocupare

- Dezvoltarea de servicii (inclusiv prin abordari inovative) care să-i pregătească pe tineri/ șomerii de lungă durată/ reprezentanții altor grupuri vulnerabile să acceseze piața muncii (consiliere psihologică și vocațională, mediere în vederea ocupării, job-coaching, angajare asistată, traininguri în soft-skills etc.);
- Măsuri de promovare și sprijinire a activităților de antreprenoriat în aria de intervenție a proiectului prin formare antreprenorială, acordarea de asistență în identificarea și accesarea potențialelor surse de finanțare, alte activități anterioare înființării întreprinderii, cu excepția activităților care pot fi asociate ajutorului de stat și ajutorului de minimis care sunt ne-eligibile.

A.3. Servicii socio-medicale

- Servicii de îngrijire socio-medice (sociale, medicale și conexe) adresate persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, bolnavilor cronici, persoanelor care suferă de boli incurabile, copiilor cu nevoi speciale, persoanelor victime ale violenței în familii;
- Servicii de tip outreach care mobilizează specialiștii să furnizeze servicii de bază pentru persoane vulnerabile provenite din zone unde nu există astfel de servicii sau accesul este redus, deși sunt necesare (ex. clinici mobile, telemedicină etc.);
- Înființarea unor servicii medicale în comunitățile izolate și greu accesibile pentru personalul medical/ medicii de familie și popularizarea acestor servicii către membrii grupului.
- Măsuri de suport pentru persoanele care sunt sau au fost victime ale violenței domestice (ex., găzduire, hrană, asistență medicală și îngrijire, consiliere psihologică și juridică);
- Măsuri de accesibilizare fizică și informațională a serviciilor de asistență socială și medicală;

A.4. Locuire

- Asistență, suport și acompaniere în vederea reglementării situației locative pentru grupurile vulnerabile a căror situație este neclară sau incertă, respectiv care locuiesc în așezări informale, în funcție de specificul fiecărei situații în parte;
- Servicii de intervenție pentru familiile și persoanele care întâmpină dificultăți pe parcursul vieții (de exemplu, tranziția de la un centru de ocrotire spre viața independentă, pierderea unui loc de muncă, victime ale dezastrelor etc.), inclusiv prin furnizarea de ajutor de urgență (excluzând ajutor în bani);
- Investiții în achiziționarea, renovarea sau construcția de locuințe destinate grupurilor vulnerabile.

B. Activități secundare

- Măsuri de creștere a capacității de coordonare între instituțiile publice și furnizorii privați de servicii sociale/ organizațiilor non-guvernamentale în vederea dezvoltării, diversificării și creșterii calității serviciilor destinate grupurilor vulnerabile (ex. dezvoltarea unor mecanisme de coordonare a serviciilor/ a unor rețele de furnizori de servicii pe diverse domenii și niveluri, astfel încât să se ofere servicii integrate beneficiarilor);
- Măsuri de dezvoltare a unor servicii de sprijin pentru personalul care lucrează cu grupurile vulnerabile în vederea profesionalizării și motivării acestora (cum ar fi dezvoltare de

instrumente de lucru, instruire pe teme relevante, dezvoltarea de rețele de profesioniști, schimburi de experiență etc.);

- Schimb de experiență și transfer de bune practici pentru profesioniști ai unor entități din România și/ sau ai unor entități din România și Norvegia (dacă PP are un partener din Norvegia);
- Campanii de informare și conștientizare pe teme relevante (de exemplu: integrarea copiilor cu dizabilități și CES în învățământul de masă, antidiscriminarea, reintegrarea socială și pe piața muncii a grupurilor vulnerabile, promovarea cetățeniei active etc.).

Detalii generale cu privire la activitățile eligibile

Proiectele finanțate vor cuprinde obligatoriu activități din cel puțin două dintre cele cinci domenii de intervenție (enumerare la secțiunea A), abordate într-o manieră integrată, care vizează în mod direct cel puțin unul din grupurile țintă eligibile. Acesta este un criteriu de eligibilitate; neîndeplinirea lui va duce la respingerea proiectului.

Proiectele care vor duce la angajarea unor persoane din grupuri vulnerabile, care fac parte din aria de intervenție a proiectului, vor primi punctaj suplimentar, în conformitate cu Grila de Evaluare.

În funcție de specificul lor, toate serviciile furnizate în cadrul proiectului vor respecta legislația în vigoare privind acreditarea/ licențierea/ autorizarea furnizorului și/ sau a serviciului, responsabilitate care revine entității care le furnizează. Îndeplinirea acestui criteriu, constituie, în timpul implementării, condiție pentru eligibilitatea costurilor acoperite prin proiect.

Serviciile înființate/ dezvoltate/ diversificate prin intermediul proiectului vor trebui să fie funcționale pe durata a cel puțin o treime din întreaga durată a proiectului.

În activitățile și metodologiile de lucru, proiectele vor fructifica potențialele sinergii cu alte programe finanțate prin Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021, în particular cu programul „Provocări în sănătatea publică la nivel european” (Operator de Program – Ministerul Sănătății) și cu Programul „Active Citizens Fund” (Administrator de Fond – Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile).

În vederea evitării suprapunerii cu alte inițiative similare și a dublei finanțări, nu sunt eligibile în cadrul prezentului apel de proiecte activități care au fost deja derulate sau urmează să fie derulate prin alte proiecte finanțate prin fonduri structurale sau alte fonduri naționale nerambursabile (SEE și norvegiene etc.) în curs de implementare la momentul depunerii cererii de finanțare sau la momentul contractării²⁵ proiectului în eventualitatea în care acesta va fi finanțat.

Mai multe decât atât, în vederea evitării dublei finanțări, nu sunt eligibile în cadrul prezentului Apel de proiecte activități care constituie obligație de asigurare de către PP/ parteneri a sustenabilității proiectelor anterior finanțate prin programul RO10 „Copii și tineri în situații de risc și inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și promovarea incluziunii sociale”, finanțat din Granturile SEE 2009-2014.

Această prevedere va fi verificată la momentul depunerii cererii de finanțare în cadrul acestui apel prin semnarea unei Declarații specifice, dar și la momentul contractării, când PP va trebui să resemneze Declarația. Neîndeplinirea acestui criteriu de eligibilitate va duce la respingerea proiectului.

2.9 Costuri eligibile

Ca o regulă generală de implementare, costurile sunt eligibile dacă au fost efectuate în perioada cuprinsă între data începerii proiectului (data semnării contractului de finanțare a proiectului) până la data menționată în contract, în conformitate cu toate amendamentele și actele adiționale la contract, dacă este cazul, dar nu mai târziu de 31.12.2023 sau altă dată stabilită de OP. La

²⁵ Data estimată a contractării este primul semestru al anului 2020.

încheierea unui proiect, toate activitățile vor fi încheiate, iar cheltuielile angajate. Alte informații privind eligibilitatea generală a costurilor pot fi regăsite în Regulament (capitolul 8) și în Ghidul aplicantului.

Aceleași reguli privind eligibilitatea costurilor se aplică atât în cazul PP, cât și în cazul partenerului. Toate costurile neeligibile vor fi suportate de către PP și/ sau partenerii acestuia, după caz.

Bugetul proiectului va fi exprimat în LEI și EURO (folosindu-se rata cursului de schimb INFOREURO pentru luna septembrie 2019, 1 Euro=4,7271 Lei) și va cuprinde exclusiv costuri eligibile (costuri directe, costuri indirecte și costuri neprevăzute).

Respectarea limitelor bugetare pentru grantul solicitat pentru proiect (minim 500.000 de Euro, maxim 2.500.000 de Euro) reprezintă un criteriu de eligibilitate. Nerespectarea acestuia va duce automat la respingerea proiectului.

Se recomandă includerea în bugetul proiectului a unor costuri proporționale, necesare și corecte în raport cu obiectivele, activitățile și rezultatele planificate ale acestuia. În acest sens, pentru a susține bugetul propus al proiectului, PP va prezenta obligatoriu o justificare a costurilor estimate (necesită detalieri pe tipuri de costuri, prețuri unitare etc.). Modul în care a fost întocmit bugetul va face obiectul evaluării proiectului și, în situația în care vor considera necesar, evaluatorii vor putea solicita informații suplimentare și face propuneri de revizuire a bugetului.

Principalele categorii de costuri eligibile sunt:

Costuri directe

- Costuri cu personalul alocat proiectului, inclusiv salariile și cheltuielile cu asigurările sociale și alte costuri statutare incluse în remunerație, cu condiția ca aceasta să corespundă politicii uzuale a PP și partenerului de proiect cu privire la remunerații; Costurile cu salariile personalului din administrațiile naționale sunt eligibile în măsura în care acestea sunt legate de costul activităților pe care autoritatea publică relevantă nu le-ar fi suportat dacă proiectul respectiv nu ar fi fost executat;
- Cheltuieli cu transportul și indemnizația de deplasare pentru personalul care participă la proiect; Ținând cont de principiul proporționalității, costurile de deplasare, inclusiv indemnizația de deplasare, pot fi calculate ca sumă forfetară, pe baza unor reguli definite, aprobate de OP;
- Echipamente noi sau second-hand – poate fi considerată cheltuială eligibilă numai partea de amortizare corespunzătoare duratei proiectului și ratei reale de utilizare în scopurile proiectului. Prin excepție²⁶ de la regula prevăzută la paragraful 4 din articolul 8.2 al Regulamentului, în cazul în care OP stabilește că echipamentul este o componentă integrală și necesară pentru atingerea rezultatelor proiectului, întregul preț de achiziție al acestui echipament poate fi eligibil;
- Achiziția de terenuri și bunuri imobiliare conform condițiilor stabilite în articolul 8.6 din Regulament;
- Costurile consumabilelor și furniturilor, cu condiția ca acestea să fie identificabile și atribuite proiectului;
- Costurile generate de alte contracte acordate de PP în scopul executării proiectului, cu condiția ca procedura de atribuire să respecte normele aplicabile privind achizițiile publice și Regulamentul; și
- Costuri ce rezultă direct din cerințele contractului de proiect pentru fiecare proiect.

Costurile de investiții cuprind costurile cu echipamentele²⁷, costurile legate de realizarea lucrărilor de construcții, achiziția de terenuri și clădiri. În funcție de obiectivele și complexitatea fiecărui

²⁶ În cazul unei excepții, vor fi stabilite condiții specifice de sustenabilitate.

²⁷ Echipamentele includ activele fixe (corporale și necorporale, cu o valoare individuală de achiziție mai mare de 2.500 lei și o durată de viață mai mare de un an), obiecte de inventar de natura activelor fixe (care

proiect, costurile pentru investiții vor fi rezonabile și proporționale cu eficiența îndeplinirii obiectivelor (nu vor depăși 60% din valoarea totală a proiectului). Acesta constituie criteriu de eligibilitate; nerespectarea acestui procent atrage după sine respingerea proiectului în etapa de evaluare formală.

Costuri indirecte²⁸

Pentru entitățile din România, costurile indirecte ale proiectului vor fi determinate fie pe baza costurilor reale – caz în care PP și partenerii vor atașa la raport documente justificative și vor evidenția clar aceste costuri în sistemul analitic de contabilitate (art. 8.5, lit. a) din Regulament), fie pe baza calculului unei rate forfetare (art. 8.5, lit. c)). Metoda de calcul a costurilor indirecte va fi stipulată în contractul de finanțare a proiectului și în Acordul de parteneriat (dacă e cazul). Entitățile din Norvegia și organizațiile internaționale își pot identifica costurile indirecte în acord cu una dintre metodele menționate în art. 8.5. al Regulamentului Cheltuieli indirecte ale proiectelor (cheltuieli generale de regie). Metoda de calcul a costurilor indirecte nu se va modifica pe parcursul implementării proiectului.

Costuri neprevăzute

Valoarea maximă a acestor costuri este de 5% din costurile eligibile directe. Costurile neprevăzute vor putea fi utilizate numai cu aprobarea prealabilă a OP, sumele disponibile fiind redistribuite la celelalte linii de buget pe măsura aprobării utilizării lor.

2.10 Costuri neeligibile

Conform Regulamentului, art. 8.7, nu sunt eligibile costuri precum:

- Dobânzi aferente creanțelor, cheltuielile aferente administrării creanțelor și penalitățile de întârziere la plată;
- Cheltuieli legate de tranzacțiile financiare și de alte costuri pur financiare, cu excepția cheltuielilor legate de conturile solicitate de CMF, Punctul Național de Contact sau legea aplicabilă și cheltuielile serviciilor financiare prevăzute în contractul de proiect;
- Provizioane pentru pierderi sau potențiale datorii viitoare;
- Pierderile generate de schimbul valutar;
- TVA recuperabilă;
- Costurile care sunt acoperite din alte surse;
- Amenzile, penalitățile și cheltuielile de judecată, cu excepția cazului în care litigiul este o componentă integrală și necesară în atingerea rezultatelor proiectului;
- Cheltuieli excesive și nechibzuite.

2.11 Durabilitatea proiectului

PP va trebui să demonstreze capacitatea de a utiliza rezultatele și după încheierea finanțării și, după caz, să preia costurile de susținere a serviciilor înființate/ dezvoltate prin proiect.

În acest sens, PP va elabora un plan privind asigurarea sustenabilității rezultatelor proiectului, în funcție de specificul proiectului. PP va avea în vedere că scopul este promovarea sustenabilității proiectului și asigurarea faptului că sprijinul financiar acordat proiectului generează beneficii maxime grupului țintă și beneficiarilor finali. PP va lua în considerare de asemenea cerințele Regulamentului (art. 8.6, 8.14).

au o valoare de achiziție de până la 2.500 lei și o durată de viață mai lungă de un an) și mijloace de transport.

²⁸ Costuri care nu pot fi atribuite în mod direct pe proiect și care nu pot fi identificate de către PP și/sau partenerii proiectului ca fiind direct atribuite proiectului, dar care pot fi identificate și justificate prin sistemul contabil ca fiind angajate în legătură directă cu costurile directe eligibile atribuite proiectului.

Achiziții de terenuri și/ sau clădiri (inclusiv costuri cu construcții și/ sau renovare): perioada minimă de sustenabilitate a proiectelor care implică achiziții de terenuri și/ sau clădiri (inclusiv cele care propun lucrări de reabilitare) și a proiectelor care presupun achiziția de echipamente este de cel puțin 5 ani de la data aprobării de către OP a raportului final al proiectului, perioadă în care clădirea, terenul și/ sau echipamentele vor fi folosite în scopul proiectului.

Achiziții de echipamente: în cazul proiectelor în care întreaga valoare a achiziției de echipamente este considerată eligibilă de către OP, perioada minimă de sustenabilitate este de cel puțin 5 ani de la data aprobării de către OP a raportului final al proiectului, perioadă în care echipamentele vor fi folosite în scopul proiectului. În această perioadă, echipamentele vor fi asigurate împotriva daunelor, iar PP și partenerii vor aloca resurse pentru mentenanța lor (în conformitate cu art. 8.3 paragraful 2 din Regulament).

Proiectele care nu implică investiții în bunuri imobiliare și sau achiziții de terenuri (inclusiv renovări) sau achiziții de echipamente ale căror preț considerat a fi eligibil de către OP, vor avea o perioadă de sustenabilitate de 3 ani.

3. Verificarea, evaluarea, selecția și contractarea proiectelor

În calitate de OP, FRDS este responsabil pentru colectarea propunerilor de proiecte, organizarea procesului de selecție a proiectelor care trebuie finanțate și semnarea contractelor de proiect.

Toate operațiunile privind selecția și aprobarea proiectelor vor respecta principiile confidențialității și imparțialității.

Propunerile de proiecte primite în cadrul apelului vor fi analizate în raport cu anumite criterii specifice, urmând două etape:

3.1 Verificarea formală

În etapa de **verificare formală**, vor fi verificate două tipuri de criterii: conformitatea administrativă și criteriile de eligibilitate. Dacă, în orice stadiu al verificării, se constată că aplicația nu respectă unul dintre criteriile menționate, aceasta nu va intra în etapa următoare și nu va mai fi verificată (de exemplu, dacă unul dintre criteriile administrative nu este respectat, aplicația va fi respinsă fără a mai fi verificate următoarele criterii – fie că este vorba de criterii administrative sau de eligibilitate).

În **etapa de verificare formală** se verifică:

a) Respectarea conformității administrative

Criteriile de conformitate administrativă se referă la:

- respectarea termenului limită anunțat (propunerea de proiect a fost primită la sediul OP din București, până la data și ora anunțate ca termen limită; toate proiectele care sosesc după acest termen, fie că sunt depuse personal sau transmise prin intermediul serviciilor poștale sau de curierat sunt respinse);
- respectarea modalității de transmitere solicitată în apel (propunerea de proiect a fost depusă personal la sediul FRDS din București sau a fost transmisă prin poștă/ servicii de curierat);
- respectarea formei de transmitere solicitată în apel (propunerea de proiect este transmisă într-un exemplar tipărit și o copie identică în format electronic; există un OPIS al documentelor; documentele sunt numerotate și organizate în ordinea prezentată în OPIS, cu respectarea indicațiilor OP);

- dosarul propunerii de proiect este complet și conform (sunt atașate toate documentele solicitate și considerate obligatorii la momentul depunerii propunerii de proiect, conform listei anexate în Ghidul aplicantului, iar acestea respectă cerințele de formă menționate în documentele de apel – ex., este atașată cererea de finanțare însoțită de anexele furnizate de OP și considerate necesare, iar acestea sunt completate pe formularele furnizate de OP, documentele suport sunt completate, semnate și ștampilate, după caz. Important: în cazul în care proiectele includ lucrări de construcții care necesită autorizații, PP va anexa în mod obligatoriu studiul de fezabilitate/ DALI).
- o entitate a depus ca PP maxim un proiect în cadrul acestui apel și maxim două ca partener (în cazul în care a depus un proiect ca PP, aceasta mai poate fi partener doar într-un singur proiect, respectiv poate fi partener în două proiecte în cazul în care nu a aplicat ca PP în cadrul acestui apel după, după caz). Nerespectarea acestor condiții este subiect de clarificări, așa cum a fost detaliat în Ghidul aplicantului. Dacă după clarificări se constată în continuare că nu a fost respectat acest oricare dintre cele două criterii, proiectele respective vor fi respinse.
- Până la data depunerii, PP nu a primit finanțare pentru mai mult de trei proiecte pentru programul Dezvoltare locală.

Important! Neîndeplinirea unui singur criteriu de conformitate administrativă dintre cele menționate mai sus conduce automat la respingerea dosarului aplicației în această fază, aceasta fiind exclusă de la etapa următoare de analiză.

b) Respectarea criteriilor de eligibilitate

Criteriile de eligibilitate se referă la:

- alocarea financiară și rata grantului și contribuția privată: suma solicitată este în limitele menționate (minim 500.000 de Euro și maxim 2.500.000 de Euro) calculată la cursul InforEuro pentru septembrie 2019, 1 Euro=4,7271 Lei; rata grantului/ contribuția privată sunt în limitele specificate (în funcție de tipul instituției);
- durata proiectului: este în limitele specificate de documentele de apel (între 18 și 36 de luni); data estimată de finalizare a proiectului este sfârșitul lunii august 2023;
- Promotorul de proiect:
 - PP este eligibil (conform descrierii de la subcapitolul 2.5.);
 - PP are o experiență anterioară minimă în implementarea de proiecte în domeniul dezvoltare locală/ reducerea sărăciei: în ultimii 5 ani PP a administrat ca partener sau promotor, proiecte cu un buget cel puțin egal cu cel al proiectului propus (valoare agregată);
- Parteneri și colaborări:
 - Proiectul propus prevede parteneriat între entități publice și ONG-uri;
 - Selecția partenerilor: în cazul în care PP este autoritate publică, selecția partenerilor privați s-a făcut în conformitate cu legislația specifică;
 - a fost definitivat Acordul de Parteneriat pentru toți partenerii proiectului (se aplică tuturor partenerilor din România și Norvegia, dacă este cazul);
 - în cazul partenerilor norvegieni, a fost definitivată Scrisoarea de intenție;
- Aria de implementare a proiectului:
 - Proiectul va fi implementat în localități/ comunități din cadrul unor unități administrativ-teritoriale cu mai puțin de 20 000 de locuitori;
- Grupul(urile) țintă ale proiectului:
 - Sunt dintre cele menționate în subcapitolul 2.7 a prezentului document de apel;

- Numărul minim de beneficiari din grupul țintă este în conformitate cu prevederile sub-secțiunii 2.1 Rezultate așteptate al prezentului document de apel.
- Activitățile proiectului;
 - Pentru fiecare grup țintă principal selectat, proiectul propune activități care fac parte din cel puțin două dintre cele cinci domenii identificate ca priorități incluse în planurile locale de dezvoltare locală sau alte documente și strategii adoptate oficial la nivel local;
 - Respectă principiul nesuprapunerii și a evitării dublei finanțări (așa cum au fost descrise în sub-capitolul 2.8)
 - Nu se suprapun peste activități de sustenabilitate ale unor proiecte finanțate anterior prin programul RO10 „Copii și tineri aflați în situații de risc și inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și pentru promovarea incluziunii sociale” finanțate prin EEA Grants 2009 – 2014.
 - Doar în cazul proiectelor care: prevăd dezvoltarea serviciilor integrate/multifuncționale sau includ furnizarea de servicii medicale de bază (cu excepția celor itinerante/ mobile/ telemedicină) autoritatea locală este parte a proiectului fie ca PP, fie ca partener și aceasta își asumă asigurarea sustenabilității proiectului;
 - În cazul în care valoarea solicitată a grantului este mai mare de 1.000.000 de Euro, proiectul este implementat în minimum două județe.
- Eligibilitatea costurilor: costurile de investiții (cuprinzând costuri cu echipamentele²⁹, costurile legate de realizarea lucrărilor de construcție, achiziționarea de terenuri și imobiliare) nu depășesc 60% din valoarea totală a proiectului;
- Sustenabilitatea proiectului este în acord cu subcapitolul 2.11.

Important! Neîndeplinirea unui singur criteriu de eligibilitate dintre cele menționate mai sus conduce automat la respingerea dosarului aplicației, fiind exclusă de la etapele ulterioare ale selecției.

Evaluarea formală este realizată de specialiștii OP, cu respectarea principiilor de confidențialitate, imparțialitate și evitarea conflictului de interese.

În cazul în care, pe parcursul verificării formale, informațiile furnizate nu sunt suficiente și destul de clare pentru a se putea lua o decizie obiectivă în legătură cu îndeplinirea sau nu a unui anumit criteriu de conformitate administrativă sau de eligibilitate, OP poate transmite PP cereri de clarificare și/ sau de transmitere a unor documente care să aduca informații suplimentare.

PP va răspunde în termen de maxim 5 zile de la primirea solicitării OP (orice document/ clarificare sosite după acest termen neputând fi luate în considerare). Același termen se aplică și în cazul în care sunt solicitate documentele obligatorii (așa cum au fost acestea definite în documentele de apel) după termenul limită de depunere.

Doar propunerile de proiecte care îndeplinesc criteriile de conformitate administrativă și criteriile de eligibilitate vor trece mai departe în faza de evaluare de conținut.

Aplicanții proiectelor respinse ca neconforme sau ca neeligibile vor fi notificați, în 45 de zile lucrătoare de la data limită de depunere a proiectelor, cu privire la rezultatele evaluării formale (termenul se prelungește cu perioada în care sunt solicitate clarificări). În cazuri bine justificate, când numărul de propuneri de proiecte primit este mare, OP poate decide extinderea acestui termen; în acest sens OP va publica un anunț pe pagina de internet a programului.

²⁹ Echipamentele și mijloacele fixe (tangibile sau netangibile, cu o valoare individuală de achiziție mai mare de 2500 de lei și cu o durată de utilizare mai mare de un an), obiecte de inventar de natură mijloacelor fixe (cu o valoare de achiziție mai mare de 2500 de lei și o durată de utilizare mai mare de un an) și mijloacele de transport.

Propunerile de proiecte și toate documentele legate de verificare/ clarificări sunt păstrate la OP, iar unele date relevante înregistrate în baza de date (MIS).

3.2 Evaluarea de conținut

Evaluarea de conținut (evaluarea de birou) este realizată de experți independenți, selectați și contractați de OP. Selecția acestor experți se va face pe baza unor criterii legate de calificarea, competența și experiența în domeniul respectiv de activitate, precum și în domeniul evaluării proiectelor.

Fiecare propunere de proiect care îndeplinește criteriile administrative și de eligibilitate și pentru care au fost transmise în termenul cerut de OP documentele este evaluată de câte doi experți. Dacă diferența dintre punctajele acordate de cei doi este mai mare de 30% din valoarea cea mai mare, un al treilea evaluator va fi numit pentru realizarea unei evaluări independente a proiectului. În astfel de cazuri, media între notele cele mai apropiate va fi luată în considerare pentru ierarhizarea proiectelor. În cazul în care se constată că proiectul evaluat nu poate obține punctajul minim necesar obținerii finanțării (65/ 100), indiferent de punctajul pe care l-ar fi acordat al treilea evaluator, a treia evaluare nu va mai fi necesară.

Principalele criterii pe baza cărora vor fi evaluate proiectele sunt:

Nr.	Criterii de evaluare	Scor maxim
1.	Relevanța proiectului	25
1.1	<p>Relevanța față de program</p> <p><i>Proiectul contribuie la realizarea obiectivelor din documentele strategice relevante față de apel/ aria de program și față de documentele strategice³⁰ europene și naționale în domeniu – maximum 3 puncte.</i></p> <p><i>Proiectul adresează problematici comune la nivel județean/ micro/ macro regional ce conduc la abordări/ modele de intervenție comune pentru același grup țintă principal în diverse comunități dezavantajate – maximum 2 puncte</i></p>	5
1.2	<p>Contribuția la atingerea rezultatelor programului/ apelului</p> <p><i>Proiectul e implementat în unități administrativ-teritoriale cu maxim 20 000 de locuitori dintre care:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>minimum o treime dintre localități fac parte din UAT-uri în care proporția de persoane de etnie romă este de cel puțin 20% - maximum 2 puncte</i> - <i>minimum 75% din grupul țintă are domiciliul/ reședința în mediul rural – maximum 1 punct</i> <p><i>Proiectul introduce cel puțin un model de intervenție în lucrul cu grupurile vulnerabile – maximum 1 punct</i></p> <p><i>Nivelul de satisfacție al beneficiarilor serviciilor în raport cu serviciile furnizate este mai mare de 7 (măsurat pe o scală de la 1 la 10) – maximum 1 punct</i></p>	5
1.3	<p>Necesitatea implementării proiectului</p> <p><i>Nevoia/ natura problemei pe care proiectul își propune să o abordeze, în relație cu grupul țintă, este clar identificată și descrisă în baza unei</i></p>	5

³⁰ Vezi inclusiv documentele publicate pe pagina web a OP, Cadrul strategic și legislativ, la adresa <http://www.frds.ro/>

	<p><i>analize proprii, având ca surse: date statistice existente, cercetarea proprie și/ sau alte studii relevante – maximum 3 puncte</i></p> <p><i>Grupurile țintă (principale și secundare dacă este cazul) și nevoile lor sunt identificate într-o manieră participativă și sunt definite, descrise și cuantificate în mod clar – maximum 2 puncte</i></p>	
1.4	<p>Relevanța proiectului față de nevoile grupului/ grupurilor țintă <i>Propunerea explică și argumentează clar necesitatea implementării proiectului; explică și argumentează abordarea propusă demonstrând caracterul integrat și sistemic al intervenției – maximum 3 puncte</i></p> <p><i>Sunt incluse activități secundare – maximum 1 punct</i></p> <p><i>Sunt incluse activități pentru cel puțin un grup țintă secundar – maximum 1 punct</i></p>	5
1.5	<p>Contextul/coerența/sinergia cu alte inițiative <i>Proiectul identifică și descrie clar contextul în care va fi implementat – maximum 1 punct</i> <i>Proiectul este coerent, iar componentele sale sunt armonizate și aplicate la nivel județean sau macro-regional (soluțiile propuse abordează strategic problematica comuna identificată) – maximum 2 puncte.</i> <i>Proiectul include o analiză detaliată a inițiativelor complementare, relevante în domeniu adresate grupurilor țintă din comunitățile proiectului, demonstrează clar corelația și complementaritatea cu acestea și dovedește faptul că nu există suprapuneri – maximum 2 puncte</i></p>	5
2	Consistență tehnică/ metodologie	35
2.1	<p>Obiectivele proiectului <i>Obiectivele proiectului sunt identificate și formulate corespunzător (SMART³¹) și contribuie în mod direct la atingerea obiectivului general al apelului – maximum 3 puncte</i> <i>Există o corelare clară, corectă și realistă între obiective – activități – rezultate – impact asupra grupului țintă final – maximum 2 puncte</i></p>	5
2.2	<p>Activitățile și rezultatele proiectului <i>Activitățile sunt bine alese, realiste, fezabile, sunt în concordanță cu legislația aplicabilă, sunt accesibile grupurilor țintă identificate și contribuie la realizarea obiectivelor și rezultatelor proiectului, sunt descrise detaliat, iar planificarea lor este logică/ adecvată – maximum 3 puncte</i> <i>Rezultatele așteptate sunt cuantificate și măsurabile prin indicatorii prevăzuți, țintele sunt realiste și descriu beneficii reale și realizabile pe perioada implementării proiectului; sunt corelate atât cu obiectivele și activitățile proiectului, cât și cu indicatorii programului – maximum 2 puncte</i></p>	5
2.3	<p>Metodologia proiectului <i>Metodologia intervenției este clară, coerentă, detaliată. Este descrisă abordarea participativă, inclusiv modul în care grupul țintă (și beneficiarii finali) este implicat – maximum 3 puncte</i> <i>Sunt incluse măsuri adecvate de monitorizare în raport cu complexitatea acesteia, pentru atingerea rezultatelor – maximum 2 puncte</i></p>	5
2.4	Beneficii pentru grupul țintă	5

³¹ Un obiectiv SMART este specific, măsurabil, realist și realizabil în timpul propus.

	<p>Sunt prevăzute activități care conduc la îmbunătățiri substanțiale pentru grupul țintă principal în următoarele domenii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocupare – maximum 1 punct - locuire – maximum 2 punct - sănătate – maximum 1 punct - educație – maximum 1 punct 	
2.5	<p>Vizibilitate, Informare și consultare cu actori locali</p> <p>Activitățile de vizibilitate și promovare sunt descrise în mod clar, sunt adaptate publicului țintă, obiectivelor de proiect și cerințelor programului – maximum 2 puncte</p> <p>Proiectul include activități de creștere a conștientizării, care vor stimula grupurile țintă (principale și secundare) să devină pro-active și să maximizeze rezultatele proiectului – maximum 1 punct</p> <p>Proiectul demonstrează că a fost dezvoltat în consultare cu actorii locali relevanți (inclusiv cu membri ai grupului țintă, profesioniști, experți romi, membri ai comunității etc.) și include activități de informare – maximum 2 puncte</p>	5
2.6	<p>Inovație și valoare adăugată</p> <p>Proiectul conține elemente ale unor abordări noi și/ sau inovatoare și/ sau transfer de bune practici și demonstrează clar valoarea adăugată pe care o aduce; acesta detaliază măsura în care proiectul contribuie la îmbunătățirea accesului la servicii sau a calității acestora și produce efecte pe termen mediu sau lung pentru beneficiarii acestuia - maximum 3 puncte</p> <p>Proiectul prevede dezvoltarea de servicii noi/ extinderea celor existente și vizează înființarea de noi locuri de muncă pentru care se angajează persoane din comunitățile proiectului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mai mult de 30% din personalul nou angajat este din aria proiectului – maximum 2 puncte - între 0 și 30% din personalul nou angajat este din aria proiectului – maximum 1 puncte 	5
2.7	<p>Riscuri</p> <p>Proiectul conține o analiză pertinentă a riscurilor (determinate de mediul extern sau intern al organizației, de ordin tehnic, financiar, managerial etc.) și măsurile prevăzute pentru prevenirea sau reducerea impactului acestora sunt adecvate (riscurile nu pun în pericol atingerea rezultatelor estimate ale proiectului). – maximum 4 puncte</p> <p>Sunt identificate măsuri pertinente de management al riscurilor precum și de abordare a acestora. – maximum 1 punct</p>	5
3	Eficiență economică	15
3.1	<p>Justificarea bugetului și corelarea cu activitățile planificate</p> <p>Costurile propuse sunt eligibile și sunt direct legate de activitățile și rezultatele așteptate – se prezintă clar și explicit modul de calcul al cheltuielilor (sunt menționate costurile unitare și numărul de unități, frecvența și totalul cheltuielilor, nu sunt greșeli de calcul etc.) respectă regulile aplicabile referitoare resursele umane, costurile indirecte, amortizare etc.</p>	5
3.2	Proportionalitatea și necesitatea costurilor	5

	<i>Costurile propuse sunt realiste, nu sunt excesive în raport cu obiectivele, sunt indispensabile pentru realizarea rezultatelor estimate și raportul cost-beneficiu este pozitiv (nu există supra sau sub-evaluări de costuri, iar costurile unitare/prețurile cuprinse în buget se încadrează în limite rezonabile pentru piața de profil, la momentul respectiv, dar și pentru specificul proiectului)</i>	
3.3	Resurse materiale/ spații <i>Resursele materiale și spațiile alocate sunt adecvate ca natură, structură și dimensiune în raport cu activitățile propuse și rezultatele așteptate</i>	5
4.	Capacitatea de implementare și sustenabilitate	25
4.1	Calificare/ experiență/ expertiză echipă proiect <i>Structura echipei de proiect (management și de implementare) este descrisă detaliat și corespunzătoare pentru implementarea proiectului (număr, tipuri de posturi, relații funcționale).</i> <i>Cerințele posturilor pentru personalul propus în proiect (calificarea/ competențele, experiență necesară) sunt adecvate pentru activitatea pe care urmează să o deruleze fiecare; există responsabilități clar definite pentru fiecare post care descriu satisfăcător rolul fiecăruia, iar norma de lucru alocată este corespunzătoare</i>	5
4.2	Experiența și capacitatea tehnică de implementare a partenerilor <i>Proiectul se desfășoară în parteneriat, rolul și responsabilitățile fiecărui partener sunt clar delimitate în Acordul de parteneriat – maximum 2 puncte</i> <i>Partenerul/ partenerii contribuie semnificativ la realizarea proiectului, demonstrând experiență și/ sau expertiză relevante în domeniul/ aria de intervenție din cadrul proiectului (ex: au mai derulat activități similare din buget propriu și/ sau proiecte cu finanțare externă, au implicat experți cu competențe și experiență relevante etc) – maximum 3 puncte</i>	5
4.3	Valoarea adăugată a parteneriatului <i>În cadrul parteneriatului, fiecare partener acționează în domenii complementare și în sinergie cu ceilalți parteneri – maximum 3 puncte. Pentru serviciile furnizate (ex. servicii de ocupare/ de educație/ sociale/ medicale/ medico-sociale/ de locuire) este implicată cel puțin o entitate, în calitate partener, cu sediul/ punct de lucru în aria de implementare a proiectului – maximum 2 puncte</i>	5
4.4	Sustenabilitatea rezultatelor/ proiectului <i>Proiectul descrie modul în care vor fi întreținute rezultatele obținute (identifică activitățile care continuă, menționează capacitatea de deservire după încheierea finanțării, vizează obținerea de acreditări/ licențieri pentru servicii, identifică resurse pentru preluarea costurilor de funcționare a serviciilor, inclusiv costuri pentru asigurarea și întreținerea clădirilor/ echipamentelor etc.).</i>	5
4.5	Dezvoltarea/ multiplicarea rezultatelor <i>Pe lângă menținerea rezultatelor proiectului, proiectul identifică și descrie inclusiv posibilități de dezvoltare și/ sau multiplicare a acestor rezultate după terminarea finanțării (ex., oferă soluții fezabile/ realiste pentru lărgirea sferei de intervenție din punct de vedere al grupurilor țintă, numărului de beneficiari, ariei geografice, propune politici publice la nivel local/ județean/ micro- sau macro-regional etc.)</i>	5
Scor total		100

Fiecare criteriu este împărțit în subcriterii. Pentru fiecare sub-criteriu, evaluatorul va acorda un punctaj între 0 și 5 puncte, corespunzător gradului de îndeplinire a respectivului sub-criteriu. Pentru a putea fi luată în considerare pentru finanțare, propunerea de proiect trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

a. aplicația este completă – PP a transmis, la cererea OP, documentele suplimentare cerute, în conformitate cu Anexa 2 a Ghidului Aplicanților – secțiunea II „Documente ce vor fi transmise după publicarea de către OP a listei proiectelor admise pentru evaluarea de conținut”;

b. punctaj minim necesar:

- să obțină, la criteriul nr. 1 Relevanța proiectului, minim 3 puncte la fiecare sub-criteriu³²;
- să obțină minim 3 puncte la fiecare sub-criteriu al criteriului nr. 3 Eficiență economică
- să obțină minim 3 puncte la sub-criteriile 4.1 și 4.2 și 4.4. ale criteriului nr. 4 Capacitatea de implementare și parteneriat și sustenabilitate;
- să obțină un scor total³³ de minim 65 de puncte din cele 100 posibile.

Pentru o utilizare mai facilă, scorul final obținut de fiecare proiect va fi împărțit la 10.

În timpul evaluării de birou, o echipă tehnică de experți va evalua documentele/ informațiile referitoare la componenta de infrastructură și le va furniza evaluatorilor independenți o opinie tehnică care va fi luată în considerare atunci când proiectul va fi evaluat sub aspectul necesității, oportunității, fezabilității, proporționalității, eficienței costurilor și eficacității (sub-criteriile/ criteriile 2.2., 2.3., 2.7, 3 și 4.4)

După încheierea evaluării de birou, se va întocmi Lista ierarhizată a proiectelor (prezentate în ordinea descrescătoare a scorurilor finale obținute), împreună cu observațiile cele mai relevante ale evaluatorilor.

OP va transmite lista membrilor Comitetului de Selecție³⁴ (CS), iar aceștia vor decide asupra strategiei de verificare în teren a proiectelor. În funcție de această decizie, OP va organiza verificarea în teren a proiectelor, în numele CS.

Verificarea în teren se poate realiza fie pentru toate, fie pentru o parte dintre proiectele propuse pentru finanțare. În timpul vizitei în teren, un evaluator independent va verifica conformitatea dintre informațiile furnizate în dosarul proiectului și realitatea din teren. Dacă se va considera necesar, va participa la verificarea în teren și un expert tehnic, pentru verificarea componentei de construcții.

După încheierea verificării în teren, Lista ierarhizată a proiectelor se completează cu observațiile cele mai relevante ale evaluatorilor de teren și este pusă la dispoziția membrilor CS.

Este posibil ca, pentru proiectele propuse spre finanțare, să fie solicitate informații suplimentare în timpul etapei de contractare.

³² Dacă, după verificarea primului criteriu Relevanța proiectului, propunerea de finanțare nu a îndeplinit cele două cerințe, este respinsă în această fază.

³³ Media celor două note acordate de evaluatorii independenți.

³⁴ CS este format din trei persoane cu experiență relevantă în domeniu (din care cel puțin una este externă în raport cu OP și Consiliul Director al OP). Reprezentanți ai Punctului Național de Contact (PNC) din cadrul Ministerului Fondurilor Europene, ai OMF, ai Ambasadei Norvegiei la București și ai partenerilor de program (KS și CoE) sunt invitați să participe la ședințele CS.

3.3 Selecția și aprobarea proiectelor

CS recomandă OP proiectele care să fie finanțate, pe baza concluziilor evaluărilor realizate de evaluatorii independenți, și, în cazuri justificate, poate modifica clasamentul proiectelor. Justificarea modificărilor va fi detaliată în procesul-verbal al întâlnirilor, iar toți aplicanții afectați vor fi informați în scris despre justificarea modificării. CS va lua măsuri dacă raportul verificării de teren evidențiază inconsistențe importante între informațiile furnizate în aplicație și realitatea din teren, va urmări evitarea dublei finanțări/ suprapunerilor cu alte programe de finanțare, va evita duplicarea proiectelor între diversele apeluri ale aceluiași PP etc.

OP va verifica dacă procesul de selecție a fost derulat cu respectarea prevederilor Regulamentului și a recomandărilor CS și respectă regulile și obiectivele Programului. În urma acestor verificări, OP, pe baza deciziei CS, va lua o decizie, prin Consiliul Director, cu privire la proiectele care vor fi finanțate/ respinse/ puse pe lista de rezervă, în funcție de fondurile disponibile. OP încheie ulterior contractele de finanțare cu PP.

Lista proiectelor selectate pentru finanțare este transmisă de asemenea Oficiului Mecanismului Financiar (OMF).

Toate documentele referitoare la evaluarea aplicațiilor de proiect vor fi păstrate în deplină confidențialitate până la decizia definitivă.

Toate persoanele implicate în procesul de evaluare vor semna o declarație de confidențialitate și imparțialitate.

3.4 Informarea aplicanților

Toți aplicanții (cu excepția celor care au depus proiecte respinse la faza de verificare formală și care au primit deja răspunsurile) vor fi notificați cu privire la rezultatele evaluării proiectelor, *în maxim 15 zile lucrătoare de la decizia finală a OP*. În cazul proiectelor aprobate pentru finanțare, notificarea va conține și condițiile care trebuie îndeplinite în vederea semnării contractului de finanțare a proiectului. Dacă există proiecte respinse ca urmare a deciziei CS de a modifica ierarhia inițială sau finală a proiectelor, aplicanții afectați de această modificare vor fi informați în scris cu privire la justificare.

Lista finală cu proiectele care vor fi finanțate va fi publicată după finalizarea etapei de contractare pe site-ul FRDS la adresa <http://www.frds.ro/>.

3.5 Procedura de contestații

Aplicanții pot contesta respingerea propunerii lor de proiect numai în faza de evaluare formală, caz în care pot depune o contestație, în maximum 30 de zile calendaristice de la data primirii notificării.

Nu există procedură de contestație în ce privește decizia CS.

3.6 Contractarea proiectelor

Pentru fiecare proiect aprobat pentru finanțare, OP va încheia un *contract de finanțare a proiectului*.

Pe parcursul derulării proiectului, dacă se consideră necesar, prevederile contractului de finanțare/ anexele lui se pot modifica, de comun acord, în anumite limite (fără a determina modificări substanțiale ale propunerii aprobate inițial). După caz, modificările pot fi subiectul unor acte adiționale la contractul de finanțare.

3.7 Sistemul de raportare și de plată

De regulă, PP va transmite rapoarte intermediare către OP, de două ori pe an (pentru o perioadă de 6-8 luni). De asemenea, vor fi transmise rapoarte de progres (detalii tehnice care vor arăta progresul în implementarea proiectului) vor fi transmise la fiecare 3-4 luni (între rapoartele interimare).

După terminarea perioadei de implementare a proiectului, PP va transmite raportul final. Pentru fiecare proiect, planificarea raportării va fi menționată în contractul de finanțare a proiectului.

Programul utilizează sistemul de prefinanțare. Plățile către PP vor fi făcute de OP sub forma avansului, a plăților intermediare și a plății finale. În funcție și de durata proiectului, PP poate solicita un avans între 20 și 40% din valoarea grantului de proiect. Plățile următoare se vor face după aprobarea rapoartelor intermediare în baza documentelor justificative prezentate de PP (tehnice și financiare), pe baza estimării cheltuielilor pentru perioada următoare. Fondurile proiectului (în Lei) vor fi transferate în conturile deschise special de PP pentru proiect la trezoreria locală (în cazul entităților publice) sau la o bancă comercială (în cazul ONG-urilor/ organizațiilor internaționale).

4. Pregătirea și transmiterea propunerii de proiect

În condițiile în care PP apelează la serviciile unui consultant pentru elaborarea cererii de finanțare/ pregătirea dosarului aplicației, numele acestuia va fi menționat în cererea de finanțare, la rubrica specifică a formularului.

4.1 Servicii help-desk și seminarii informative

Pe perioada în care apelul de propuneri de proiecte este deschis, OP oferă PP și partenerilor lor, la cerere, servicii de tip help-desk (informații și clarificări). Serviciile sunt furnizate de specialiști care activează la sediul central și la sediile celor două sucursale.

Aplicanții pot transmite întrebări și solicitări prin e-mail (la info@frds.ro) sau în cadrul unor întâlniri directe cu reprezentanții OP, convenite în prealabil cu operatorii help-desk.

Solicitările de informații și clarificări legate de apel pot fi înaintate OP până cel târziu cu 10 zile lucrătoare înainte de data limită de depunere a proiectelor în cadrul apelului. Solicitățile primite ulterior nu vor mai fi luate în considerare pentru soluționare.

OP va face tot ce este posibil pentru a răspunde solicitările în termen de 3 zile lucrătoare de la primirea mesajului. OP nu va răspunde întrebărilor care presupun evaluarea eligibilității activităților sau a evaluării de conținut a activităților, rezultatelor etc.

Cele mai frecvente și mai relevante **Întrebări și Răspunsuri** pe marginea documentelor apelului vor fi publicate pe pagina web a OP, la adresa <http://www.frds.ro/>. Acestea vor fi actualizate periodic, în funcție de întrebările primite de la potențialii aplicanți. Recomandăm de asemenea consultarea periodică a site-ului FRDS, în vederea asigurării accesului la informații suplimentare și/sau actualizate, respectiv accesarea prealabilă a secțiunii **Întrebări și Răspunsuri** înainte de a apela la serviciul help-desk.

De asemenea, după lansarea apelului, OP va organiza 3 seminarii informative (în Craiova, Cluj-Napoca și Iași) pentru potențiali aplicanți în cadrul acestui apel. Perioada de organizare a seminariilor este 11 – 17 septembrie 2019.

Suplimentar, OP va organiza un seminar de tip „match-making” pentru identificarea potențialilor parteneri din Norvegia în vederea elaborării și implementării în comun a unor proiecte pentru acest apel. Data estimată a organizării seminarului este 19 septembrie 2019.

Informații exacte privind data și locul organizării vor fi comunicate de OP pe pagina de web a programului <http://www.frds.ro/> și pagina de Facebook <https://www.facebook.com/dezvoltare.locala/>.

4.2 Completarea dosarului

Formularul de cerere de finanțare trebuie completat conform cerințelor descrise în Ghidul aplicantului (ambele documente sunt publicate pe pagina web a OP, la următoarea adresă: <http://www.frds.ro/>).

În timpul pregătirii dosarului cererii de finanțare, PP se va asigura că va respecta cerințele de formă și conținut menționate în documentele prezentului apel la capitolul 3.1, Etapa de verificare formală. În caz contrar, aplicația va respinsă în acea etapă.

Cererea de finanțare va fi redactată în limba română, pe formatul pus la dispoziție de OP. În cazul în care unul dintre parteneri este din Norvegia, documentele acestuia (incluzând, de exemplu, Scrisoare de intenție), vor fi traduse în limba română și vor deveni parte a aplicației.

Cererea de finanțare va fi însoțită de un pachet de documente suplimentare (*de exemplu, calendar de implementare a activităților, justificarea bugetului, acord de parteneriat, plan de comunicare și promovare, declarații de eligibilitate de la PP și partenerii proiectului, documente care dovedesc statutul juridic al PP și partenerilor, CV-urile personalului, documentație tehnică pentru lucrările de construcții etc.*) Lista documentelor necesare a fi depuse împreună cu cererea de finanțare este disponibilă în Ghidul aplicantului.

Vă rugăm să țineți cont de faptul că, în cazul în care OP va publica un/ mai multe corrigendum/ corrigenda pe perioada în care apelul e deschis, este obligatoriu ca aplicația să fie în conformitate cu ultima variantă aprobată de formulare/ documente/ anexe etc.

4.3 Transmiterea propunerii de proiect

Dosarul propunerii de proiect (respectiv un exemplar în format tipărit și o copie identică în format electronic) va fi transmis la sediul OP din București astfel încât să fie recepționat de OP până la termenul limită – **18 decembrie 2019, ora 16:00**, fie personal, fie prin curier/ poștă (cu confirmare de primire).

Recomandăm transmiterea dosarului cererii de finanțare în timp util, în așa fel încât să ajungă la sediul OP până la data și ora stabilită, OP neasumându-și răspunderea pentru întârzierile survenite din cauza serviciilor poștale sau de curierat.

Dosarele transmise prin fax sau e-mail, precum și cele care au fost depuse la altă adresă decât cea menționată sau după termenul limită anunțat vor fi respinse.

După expirarea termenului limită de depunere a proiectelor, PP nu mai poate corecta sau revizui dosarul propunerii de proiect.

Documentele aferente propunerii de proiect și copia electronică a dosarului vor fi prezentate într-un plic/ pachet sigilat, iar pe plic/ pachet vor fi menționate următoarele informații:

Granturile Norvegiene 2014-2021

Programul “Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor”

Apelul: “Dezvoltare locală”

Titlul proiectului:.....

Numele aplicantului:.....

Plicul/pachetul va fi transmis la sediul central al OP, la adresa de mai jos:

Fondul Român de Dezvoltare Socială

Adresa poștală: București, sector 3, str. Eugeniu Carada nr. 1, etaj 3

Telefon: 021 315 34 40; 021 315 34 15

E-mail: office@frds.ro

Adresă pagină web: <http://www.frds.ro/>

PP poate opta pentru retragerea din competiție a propunerii de proiect, în orice moment, înainte de aprobarea OP. În acest caz, OP va returna, la cerere, originalul dosarului de solicitare a finanțării și va păstra copia electronică.

5. Alte informații utile

Pentru o mai bună înțelegere a aspectele legate de specificul intervențiilor finanțate din Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021 și a cadrului general de derulare a proiectelor, recomandăm consultarea următoarelor documente (lista nu este finită):

- Memorandum-ul de Înțelegere semnat între Regatul Norvegiei și Guvernul României privind implementarea Mecanismului Financiar Norvegian 2014-2021
http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/1.%20Memorandum_NORWAY.pdf
- Regulamentul de implementare a Mecanismului Financiar Norvegian 2014-2021
<https://eeaqrants.org/Results-data/Documents/Legal-documents/Regulations-with-annexes/Norway-Grants-2014-2021>
- Acordul de Program semnat între PNC și reprezentanții Statelor Donatoare, pentru punerea în aplicare a Programului <http://www.eeaqrants.ro/acorduri-de-program>
- Regulamentul Uniunii Europene nr. 679 /2016 legat de protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date
[http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/6.%20Regulamentul%20\(UE\)%202016\(279\)%20.pdf](http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/6.%20Regulamentul%20(UE)%202016(279)%20.pdf)
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 34/2017 privind gestionarea financiară a fondurilor externe nerambursabile aferente Mecanismul Financiar SEE 2014-2021 și Mecanismului Financiar Norvegian 2014-2021, cu modificările și completările ulterioare
http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/OUG34.pdf
- Legea 98/2016 privind achizițiile publice publicată în Monitorul Oficial nr. 390/2016, cu modificările și completările ulterioare
http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/Law%2098-2016.pdf
- Ordonanță de Urgență nr. 16/2019 din 12 martie 2019 pentru modificarea art. 5 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2017 privind funcția de control ex ante al procesului de atribuire a contractelor/acordurilor-cadru de achiziție publică, a contractelor/acordurilor-cadru sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii
- HG 395/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicarea a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului cadru din Legea 98/2016, cu modificările și completările ulterioare
http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/9.%20HG%20395%20din%202016.pdf
- Legea 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea CNSC, cu modificările și completările ulterioare
http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/10.Legea%20101%20pe%202016.pdf
- Ordinul Ministrului Fondurilor Europene nr. 1284 privind aprobarea procedurii competitive aplicabile solicitanților/beneficiarilor privați pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări finanțate din fonduri europene publicat în Monitorul Oficial nr.618 din 12 august 2016, cu modificările și completările ulterioare
http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/Order%201284-2016.pdf

- Ordinul MDRAPFE/ANAP nr. 6.712/890/2017 privind aprobarea modului de efectuare a achizițiilor în cadrul proiectelor cu finanțare europeană implementate în parteneriat http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/ORDIN%20%206712.pdf
- Ordinul nr 348/2018 pentru aprobarea regulilor de aplicare a sumelor forfetare pentru deplasări finanțate din Fondul pentru relații bilaterale și Fondul pentru asistență tehnică din cadrul mecanismelor financiare Spațiul Economic European și Norvegian 2014-2021 http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/12.%20Ordinul%20384%20privind%20sumele%20forfetare%20.pdf
- Hotărârea Consiliului Director al OP nr. 4/X/ST/26.10.2018 privind aprobarea modalității de acordare și decontare a drepturilor aferente deplasării în altă localitate din țară sau din străinătate http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/HCD_oct%20.pdf
- OUG 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/14.%20OUG%20nr.%2066-2011.pdf
- HG 875/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/14.%20OUG%20nr.%2066-2011.pdf
- HG 519/2014 privind stabilirea ratelor aferente reducerilor procentuale /corecțiilor financiare aplicabile pentru abaterile prevăzute în Anexa la OUG 66/2011, cu modificările și completările ulterioare http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/14.%20OUG%20nr.%2066-2011.pdf
- Ghiduri adoptat de CMF/ MAEN în acord cu regulamentele aplicabile. Pentru mai multe detalii, utilizați următorul link: <https://eeagrants.org/Results-data/Toolbox-for-programmes/Toolbox-2014-2021/Guidelines-and-Manuals>